

Teestafel.

1. Dr. J. A. C. VAN LERUWEN. HET NIEUWE TESTAMENT.

Dit boekje is No. 3 uit Serie I van de BIBLIOTHEEK VOOR GODSDIENSTONDERWIJS, die onder redactie van Dr. A. TROELSTRA en Dr. H. VISSCHER, bij den uitgever G. J. A. RIJSE te Utrecht verschijnt.

Reeds vroeger heb ik over het doel dat men zich met deze Bibliotheek stelt, hier gesproken. De daarin te verschijnen werken van niet al te grooten omvang, zijn bestemd om als handboekjes gebruikt te worden bij het Godsdiens-sonderwijs op christelijke gymnasia en hogere burgerscholen.

Of het doel dat men met het geven van Godsdiensonderwijs aan leerlingen van deze inrichtingen beoogt, door middel van zulke compendia van zoo ongeveer alle Theologische studievakken kan worden bereikt, daaromtrent ben ik ook nu nog enigszins sceptisch gestemd. Ik voor mij heb nog altijd meer verwachting van Bijbel- en Catechismusgebruik, en dan natuurlijk onder leiding van een, naar hart en hoofd, voor zijn taak wel toegerust docent.

Maar ten slotte is het een kwestie van methode.

Afgesien nu van het doel der BIBLIOTHEEK, wil het mij voorkomen, dat Prof. VAN LERUWEN, de N. Testaments aan de Utrechtse Universiteit, met dit zijn werkje aanspraak heeft op den dank van ons christelijk publiek.

Reeds het standpunt dat de schrijver ten opzichte van de heilige Schrift inneemt, maakt de lezing en bestudering er van ook voor gereformeerden aanbevelingswaardig. „Ik heb“, zegt de hoogleraar zelf, „er naar gestreefd, den gang der bijzondere Godsopenbaring onder het Nieuwe Verbond, en de structuur van de H. Schrift des N. Testaments duidelijk te doen uitkomen“. Daartoe heeft hij zijn stof dan zoo ingedeeld, dat hij, na een INLEIDING, waarin hij eerst het Nieuwe Testament als deel der H. Schrift en dan naar zijn inhoud bespreekt, — eerst van den CHRISTUS OF AARDE, daarna van het WERK VAN DEN VERHOOGDEN CHRISTUS en ten slotte van CHRISTUS EN DE TOEKOMST handelt.

Het wil mij, nadat ik het boekje met zijn rijken inhoud heb doorgelezen, toeschijnen dat de hooggeleerde auteur meermalen heeft bereikt waar hij naar streefde.

Biedt de INLEIDING in haar eerste § zekere elementaire kennis omtrent den kaden, de taal, de handschriften en de oude vertalingen, waarbij ook met groote waardeering van onze Statenvertaling wordt gesproken, in haar tweede § geeft zij de partitief van het werk.

In het eerste deel, wordt dan, zonder dat echter op het ontstaan onzer vier evangeliën en de daarmee samenhangende vragen wordt ingegaan, van CHRISTUS leven op aarde, van zijn prediking en wonderen, zijn dood, opstanding en hemelvaart gesproken en tevens een blik geslagen op den tijd en de omgeving waarin Hij optrad.

Het tweede deel gaat over het werk van den VERHOOGDEN CHRISTUS en wel het onderdeel over: DE STICHTING EN UITBREIDING DER KERK, waarvoor de schrijver zijn stof ontleent aan de HANDELIJNGEN, en het 2e onderdeel over: DE ONDERWIJZING DES H. GEESTES, waarvoor de stof is ontleend aan de BRIJVEN, over wier ontstaan en daarmee samenhangende vragen wel een en ander, doch altijd zeer summierlijk, wordt medegedeeld.

In het laatste deel: DE CHRISTUS EN DE TOEKOMST is de stof ontleend aan de OPENBARING. Tevens wordt daarin veel medegedeeld wat dit laatste Bijbelboek voor menig Bijbelleser duidelijker zal maken.

Bij een beoordeeling van VAN LERUWEN'S compendium dient te worden bedacht, dat het niet voor Theologen en zelfs niet voor Theologanten is geschreven. Maar voor ieder ander acht ik het een zeer bruikbaar boekje om een goed inzicht te krijgen in het Nieuwe Testament.

2. VOEGELBESCHERMING, EEN EISCH DES TIJDS. Te De Bilt bij Blass en Groenewegen, Koninklijke Magazijnen van Tuinbouwwerktuigen en benodigdheden.

Wat is al niet een „eisch des tijds“?

Wie er nog niet van overtuigd is of zelfs niet aan dacht, dat ook VOEGELBESCHERMING er toe behoort, wordt het in dit allerlaadigst boekje aangeprezen.

En ik moet zeggen, de firma Blass en Groenewegen verstaat dat.

Men late zich vooral niet afschrikken door het tweede titelblad waarop:

VOEGELBESCHERMING

Haar nut

Haar toepassing

Haar genot — aan een ietwat

graniteerde en, uit 'n een oogpunt van belang-

stelling gaande-bouden, minder aanbevelings-

waardige preek-methode doet denken. Want als

ge maar aan 't lezen gaat en daarbij als ik, op

het gebied der ornithologie, een leek zij, me-

ge het boekje wel blijven doórlezen tot het uit

is. En dan twijfel ik niet of ge zijt, indien ge

het nog niet waart, voor de goede zaak gewonnen.

De heeren BLASS EN GROENEWEGEN, deze

voortreffelijke propagandisten, hebben u gepakt

en het staat bij u vast:

Wij allen moeten, zoals het op p. 27 heet:

10. zoveel we kunnen een eind maken aan

het doelloos doden van vogels:

20. er voor zorgen dat de geschikte en goede

woonplaatsen krijgen;

30. maatregelen nemen om ze in den slechten

tijd doelmäßig van eten en drinken te voorzien;

40. niet rusten voordat de wetten der vogel-

bescherming afdoende verbeterd zijn.

En het is u dan tevens duidelijk geworden,

hoe wat moet ook aan en dat ook met be-

Het is nog niet te weten wordt alsoo

schuldige onwetendheid.

Er bestaat toch, zoals u dit boekje leert,

een systeem voor.

Het SYSTEEM-BERLEPSCH.

Naar dat systeem worden en werden al lang

„neikarjes“ en „voederhuisjes“ voor vogels ver-

vaardigd. Ze zijn doelmäßig en goedkoop en de

vogels komen er gaarne in. En het boekje zegt

het wel niet, maar ik denk het zoo, de Firma

BLASS EN GROENEWEGEN te DE BILT met haar

Koninklijke magazijnen van tuinbouwwerktuigen

en benodigdheden, — doet in die „neikarjes“

en „voederhuisjes“.

In het boekje dat ze uitgeeft, vindt men er

een aantal afbeeldingen van.

Vogelbescherming moge dan voor de heeren

BLASS EN GROENEWEGEN niet maar alleen een

„eisch des tijds“ zijn, dat zij dit ook is, heb-

ben zij met hun aardig en zakelijk boekje over-

tugend aangetoond.

Ik wensch het een ruime verspreiding en vele

lezers, zoo onder onze stads- als dorpsbe-

woners.

3. GRILLUSTREERDE CHRISTELIJKE SCHEUKALENDER 1911. — J. N. Voorhoeve, 's-Graven-

hage. Wat ook een eisch des tijds mag

heeten is een kalender. Jammer, dat de kalender

van VOORHOEVE mij niet eerder bereikte, want

dan had ik hem besproken tegelijk met de

andere christelijke Scheukalenders waar ik het

verleden week over had. Ook deze doet met

zijn schild, waarop *Moses op de rots slaande*

is afgebeeld, bijzonder mooi. Naar men weet

is van 's kalender een aantrekkelijke eigen-

aardigheid, dat de tekst aan de voorzijde

verband houdt met het verhaal aan de achter-

zijde. Bovendien zijn ook nu weer twaalf bijbel-

sche tafereelen in kleurendruk — van *Abraham's*

roeping tot Isaak's ontmoeting met Rebekka, naar

teekeningen van J. H. IJONEN J., opgenomen in

het blok. Ook deze kalender is om zijn fraaie

uitvoering, echt christelijken inhoud en geringen

prijs aan te bevelen. Tegen een kleine prijs-

verhoging krijgt men er het, voor jonge men-

scholen, zoo boeiend verhaal: *Drie jonge mannen*

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

gedankt en hem geloofd in psalmen, gezangen

en geestelijke liederen. Hervormde predikanten

hebben ons toegeproken, staande in den Ge-

reformeerden prekestool — een Harnshutter in

de Hervormde kerk, een Gereformerd predikant

— ik dank met dank terug aan de heerlijke

toespraken van Dr. Van Andel (van Baarn) en

Dr. Fernhout (van Utrecht) — heeft ons toege-

sproken in de „kerk van ongekoren hout“.

Als het weer mooi was, vergaderden wij in het

dennenbosch, en wij hebben gevoeld: de een-

heid, die ons allen telkens weer bindt, is grooter

dan de verschillen, die ons scheiden“.

Moge eerlang in gelijken geest gesproken

kunnen worden door de deelnemers aan de

plaatselijke kringen of clubs, die opgericht staan

te worden. Want opgericht zullen ze immers

worden? „Niettegenstaande alle begin moeilijk

is“, zoo schreef mej. K. treucht, een niettegen-

staande de beswaren vele zijn, toch zullen we

ons in Gods naam tot dit werk begeven.

Smeekend om Gods hulp in de binnenkamers,

alsof we geen stap durfden zetten op deren

nieuwen weg, — en dan voortvarend en arbeid-

end, alsof we de beswaren niet telden. Wij

willen niet achterblijven, want Amerika en

Schotland zijn voortgegaan. In de 17e eeuw

zouden wij de leiding hebben gegeven. Nu

hebben wij te volgen, maar wij willen volgen

in de voorhoede en de eersten zijn van het

vasteland; en wij zullen toonen, dat wij als

veelde koloniale megenadigheid der wereld, in de

wereld-zendingstudie-beweging de plaats kunnen

inemen, die ons toekomt, omdat God ons haar

heeft aangewezen“.

Het is te hopen, dat dit kloekke woord ten

volle bewaarheid zal worden.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

door JOHANNES, als prentboekje bij.

wijs, en vraagt: kunnen wij niets doen voor den

medischen dienst? Een bescheiden hospitaal ad-

klasse kost jaarlijks ruim f 5000, behalve de

gebouwen. De deputaten hebben hieromtrent

nog geen bepaald voorstel te doen. Sommige

broeders dringen bij de deputaten aan op meer-

dere beoekmaking van heiligen op de zending

deser classen betrekking heeft. De deputaten

zullen daartoe doen, wat zij kunnen.

Roepende kerk voor de volgende classis is

Katwijk aan den Rijn.

De praeses sluit de vergadering, en gaat voor

in dankzegging.

Namens de classis voors.

H. J. KOUWENHOVEN DZ.

Buitenland.

Engeland. Plan tot saambinding van

alle vrije kerken.

In Engeland werd in de *British Weekly* door

den predikant J. H. Shakespeare de vereniging

van alle vrije kerken in een „verenigde vrije

kerk van Engeland“ met voorstel. Er be-

staat slechts eene „federatie“ van vrije kerken,

maar volgens desen predikant moet die federatie

een substituiert zijn voor de vereniging, maar

behoort zij een middel te zijn, dat tot vereniging

leidt. Hij beweert, dat het onmogelijk is om

het bestaan van verschillende kerken naast

elkander te handhaven. Dit kan alleen, wanneer

men er onwetend van blijft wat andere kerken

doen. Maar nu is men daarvan op de hoogte,

door bladen als *The British Weekly* en *The*

Christian World. De meeste menschen leggen

tegenwoordig minder nadruk op hetgeen de

kerken van elkander gescheiden houdt, als wel

op hetgeen haar vereenigt, en ook meenen zij,

dat men verschillende gevoelens kan koesteren

en toch in den grond der zaak één zijn. Ver-

schillende instellingen, fondsen en ook ambts-

dragers houden de vereniging van alle kerken

tegen, maar de leiden bewegen zich vrij van de

eene kerk naar de andere. Het treurigst is het,

zoo betoogt Rev. Shakespeare, dat de kerken

niet ernstig voor oogen stellen, wat er

gedaan moet worden om Engeland te redden.

De populairste en welsprekendste predikers zien

den toestand gewoonlijk optimistisch in; zij

prediken altijd voor groote menigten. Maar als

men de feiten nauwkeurig onderzoekt, komt men

tot een ander inzicht. Slechts één voorbeeld.

Volgens een officiële telling waren er te Liver-

pool op een Zondagavond 45,000 menschen ter

kerk op eene bevolking van 741,000. In 1881

ging in een deel van Liverpool nog 57 procent

der bevolking ter kerk, in 1903 werd het 42

percent en in 1908 28 percent. De heer Sha-

kespeare houdt er zich van overtuigd, dat men